

Dominik Boratyn¹

**Rady młodzieżowe jako podmioty partycypacji młodzieży
w społecznościach lokalnych – analiza prawna artykułu
5b ustawy o samorządzie gminnym z 8 marca 1990 r.**

Słowa kluczowe: rady młodzieżowe, samorząd terytorialny, partycypacja, prawo

Keywords: youth councils, local government, participation, law

Streszczenie

Artykuł jest częścią cyklu publikacyjnego dotyczącego badań na temat instytucji gminnych rad młodzieżowych w lokalnych wspólnotach samorządowych w Polsce. W niniejszej publikacji, poddano analizie, aktualne unormowania prawne, regulujące funkcjonowanie rad młodzieżowych. Dodatkowo, zostały przedstawione podstawy prawne partycypacji z uwzględnieniem przepisów Konstytucji RP, a także ustawy o samorządzie gminnym. Zasadniczą częścią artykułu jest analiza pierwotnego brzmienia art. 5b ustawy o samorządzie gminnym oraz zmian jakie w nim zaszły po nowelizacji z 20 kwietnia 2021 r.

Abstract

**Youth Councils as Entities of Youth Participation in Local
Communities – Legal Analysis of Art. 5b of the Act on
Municipal Self-Government of March 8, 1990**

The article is part of a publication cycle on research on the institution of communal youth councils in local self-government communities in Poland. This publication analyzes the

¹ ORCID ID: 0000-0003-2335-7515, magister, Uniwersytet Rzeszowski. E-mail: dk.boratyn@gmail.com.

current legal regulations regulating the functioning of youth councils. Additionally, the legal basis for participation was presented, taking into account the provisions of the Polish Constitution as well as the act on municipal self-government. The essential part of the article is the analysis of the original wording of Art. 5b of the Act on Municipal Self-Government and the changes that have occurred in it after the amendment of April 20, 2021.

✱

I.

Rozważając na temat podstaw prawnych partycypacji, nie sposób nie wspomnieć o Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. Preambuła ustawy zasadniczej wskazuje, że „prawa podstawowe dla państwa oparte na poszanowaniu wolności i sprawiedliwości, współdziałaniu władz, dialogu społecznym oraz na zasadzie pomocniczości umacniającej uprawnienia obywateli i ich wspólnot”. Co więcej, art. 4 ust. 2 określa, że „naród sprawuje władzę przez swoich przedstawicieli lub bezpośrednio”². Jak słusznie zauważył Piotr Uziębło, taki stan prawny oznacza, że w Polsce, jednocześnie mogą istnieć różne formy demokracji przedstawicielskiej, bezpośredniej lub odmienne, łączące w sobie elementy przedstawicielskie i bezpośrednie (demokracja uczestnicząca/partycypacyjna)³.

Jak słusznie wskazał Tomasz Schimanek, partycypacja społeczna (obywatelska, publiczna) umożliwia pełniejszą realizację zasady solidaryzmu społecznego oraz szerszy dostęp do dobra wspólnego dla wszystkich obywateli. Ponadto, dzięki partycypacji, społeczeństwo posiada możliwość:

- uzyskania większej wiedzy na temat działań władzy i administracji publicznej;
- udziału w życiu publicznym większej liczby obywateli (w tym także osób wykluczonych społecznie);
- artykułowania własnych problemów i potrzeb, zwłaszcza przez grupy społeczne, które nie mają swojej reprezentacji w organach władzy

² Zob. *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r.* (Dz.U. Nr 78, poz. 483, ze zm.).

³ P. Uziębło, *Demokracja Partycypacyjna*, Gdańsk 2009, s. 184.

publicznej;

- większego wpływu na decyzje publiczne, a w związku z tym do lepszego zaspokajania zbiorowych potrzeb społecznych;
- większej kontroli nad działaniami instytucji publicznych⁴.

Dodatkowo, należy zgodzić się z T. Schimankiem, który oprócz obywatelskich korzyści stosowania rozwiązań partycypacji wskazał także na korzyści z jakich może korzystać władza publiczna. Są to m.in.:

- wzmacnianie społeczeństwa obywatelskiego;
- legitymizowanie decyzji i działań podejmowanych przez organy władzy publicznej;
- pozyskanie większej i pogłębionej wiedzy o potrzebach oraz problemach społecznych⁵.

Jednym z podmiotów partycypacji w społecznościach lokalnych w Polsce są rady młodzieżowe, których podstawę prawną stanowi art. 5b ustawy o samorządzie gminnym.

II.

Przepisy art. 5b zostały wprowadzone do ustawy o samorządzie gminnym z 8 marca 1990 r.⁶ na skutek nowelizacji z 11 kwietnia 2001 r. o zmianie ustaw: o samorządzie gminnym, o samorządzie powiatowym, o samorządzie województwa, o administracji rządowej w województwie oraz o zmianie niektórych innych ustaw. Dzięki nowym rozwiązaniom prawnym, rada gminy, na wniosek zainteresowanych środowisk mogła wyrazić zgodę na utworzenie młodzieżowej rady gminy, która miała charakter konsultacyjny. Ponadto, rada gminy powołując radę młodzieżową, nadawała jej statut, który określał tryb wyboru jej członków oraz zasady działania⁷. Pierwotne brzmienie art. 5b zostało przedstawione poniżej.

⁴ T. Schimaneł, *Partycypacja obywatelska w społeczności lokalnej*, Warszawa 2015, s. 8.

⁵ Ibidem, s. 8–9.

⁶ Ustawa z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. 2021 poz. 1372).

⁷ Ustawa z 11 kwietnia 2001 r. o zmianie ustaw: o samorządzie gminnym, o samorządzie powiatowym, o samorządzie województwa, o administracji rządowej w województwie oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 45, poz. 497).

- „Art. 5b. 1. Gmina podejmuje działania na rzecz wspierania i upowszechniania idei samorządowej wśród mieszkańców gminy, w tym zwłaszcza wśród młodzieży.
2. Rada gminy na wniosek zainteresowanych środowisk może wyrazić zgodę na utworzenie młodzieżowej rady gminy mającej charakter konsultacyjny.
 3. Rada gminy, powołując młodzieżową radę gminy, nadaje jej statut określający tryb wyboru jej członków i zasady działania”.

Dzięki wprowadzeniu art. 5b, rady gminy otrzymały formalną możliwość powoływania rad młodzieżowych. Jednakże, przepisy nie odzwierciedlały rzeczywistości oraz praktycznego funkcjonowania rad młodzieżowych. Podmioty te, w dużej mierze, nie pełniły wyłącznie funkcji konsultacyjnej, ale przede wszystkim podejmowały działalność inicjatywną (działalność charytatywna, sportowa, kulturalna), której celem było m.in. aktywizowanie lokalnego życia młodzieży.

Taki stan rzeczy, doprowadził do debaty na temat rozszerzenia ustawowych uprawnień rad młodzieżowych, co w efekcie doprowadziło do nowelizacji przepisów art. 5b⁸.

III.

W pierwszej kolejności, należy zauważyć, że po zmianach z 2021 r. art. 5b jest znacznie bardziej rozbudowany. Pierwotnie, artykuł zawierał trzy ustępy, w których ustawodawca wskazał, że jednym z zadań gminy jest upowszechnianie idei samorządności wśród mieszkańców gminy, w tym zwłaszcza wśród młodzieży. Po nowelizacji ust. 1. został rozszerzony. „Gmina podejmuje działania na rzecz wspierania i upowszechniania idei samorządowej wśród mieszkańców gminy, w szczególności wśród młodzieży, angażując ją w sprawy dla niej istotne”. Co ważne, na mocy nowelizacji, władze gminy mają obowiązek angażowania ludzi młodych w sprawy lokalne, które mogłyby bezpośrednio dotyczyć młodzieży. Mając na uwadze liczbę ok. 514 rad

⁸ Zob. Ustawa z 20 kwietnia 2021 r. o zmianie ustawy o samorządzie gminnym, ustawy o samorządzie powiatowym, ustawy o samorządzie województwa oraz ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. poz. 1038).

młodzieżowych w Polsce w 2019 r.⁹ można przypuszczać, że po zmianach w ustawie o samorządzie gminnym, liczba rad młodzieżowych będzie systematycznie rosnąć. Podobna sytuacja miała miejsce w 2001 r., gdy wprowadzono art. 5b. W owym czasie, liczba rad młodzieżowych w Polsce oscylowała w przedziale 45–55 rad.

Podjętą dalszej analizy art. 5b, należy zwrócić uwagę na ust. 2, w którym po nowelizacji wskazano jakie środowiska mogą być zainteresowane powołaniem rady młodzieżowej. W pierwotnym brzmieniu, rada gminy na wniosek zainteresowanych środowisk mogła wyrazić zgodę na utworzenie młodzieżowej rady, która była podmiotem o charakterze konsultacyjnym. Zgodnie z nowymi przepisami środowiskami zainteresowanymi mogą być: rada gminy z własnej inicjatywy, wójt, organizacje pozarządowe działające na terenie danej gminy oraz samorządy uczniowskie i studenckie działające na terenie danej gminy. Co więcej, rada gminy ma obowiązek rozpatrzenia wniosku o powołanie rady młodzieżowej w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące. Takie rozwiązanie sprawia, że rada gminy nie może zignorować wniosku złożonego przez podmiot niebędący organem gminy lub niezwiązanym z władzami danego samorządu lokalnego.

W ocenie autora, najważniejszą zmianą wprowadzoną po nowelizacji, dotycząca działalności rad młodzieżowych jest ust. 5, w którym ustawodawca wskazał, że: „Młodzieżowa rada gminy ma charakter konsultacyjny, doradczy i inicjatywny”. Jest to o tyle znaczące, iż pierwotnie, rady młodzieżowe formalnie miały charakter wyłącznie konsultacyjny. Jednakże, praktyka funkcjonowania oraz badania naukowe dotyczące rad młodzieżowych dowiodły, że podmioty te posiadają szereg innych kompetencji, które nie zostały wskazane przez ustawodawcę. Warto przywołać badania m.in. D. Boratyna¹⁰, który wskazał, że rady młodzieżowe są podmiotami: konsultacyjnymi, edukacyjnymi, aktywizującymi lokalne życie młodzieży, a także mają charakter polityczny. Ustawodawca, rozszerzył katalog uprawnień rad młodzieżowych dodając, że są to podmioty nie tylko o charakterze konsultacyjnym ale także doradczym i inicjatywnym (takie same kompetencje przysługują gminnym

⁹ O. Wyrzykowska, J. Zapolski-Downar, *Młodzieżowa samorządność w Polsce. Analiza i dalsze perspektywy*, Poznań 2021, s. 80.

¹⁰ Zob. D. Boratyn, *Rola rad młodzieżowych w lokalnym życiu publicznym (wyniki badań empirycznych)*, „Polityka i Społeczeństwo” 2020, nr 3(18), s. 48–62.

radom seniorów). Na szczególną uwagę, zasługuje charakter inicjatywny bowiem praktyka funkcjonowania rad młodzieżowych pokazała, że tego typu podmioty, niejednokrotnie podejmowały własne inicjatywy i przedsięwzięcia. Wśród nich można wymienić m.in.: akcje charytatywne¹¹, zawody sportowe (m.in. Turniej Szachowy Młodzieżowej Rady Miasta Gdańska¹²), przedsięwzięcia edukacyjne czy wydarzenia mające na celu zwiększenie frekwencji wyborczej oraz popularyzowanie demokracji. Młodzieżowi radni, angażowali się również w strajki klimatyczne, których celem było zwrócenie uwagi na konieczność zmiany sposobu życia współczesnego człowieka oraz problematykę zanieczyszczenia środowiska naturalnego. Działania w tym zakresie, były na tyle widoczne, że w 2020 r. doszło do powołania Młodzieżowej Rady Klimatycznej przy Ministrze Klimatu i Środowiska¹³. Tym samym, należy zauważyć, że rady młodzieżowe już od samego początku były podmiotami nie tylko konsultacyjnymi, ale także pełniły inne funkcje.

Kolejno, na mocy znowelizowanych przepisów, w ust. 6 ustawodawca nadał radom młodzieżowym uprawnienia do zgłaszania do uprawnionych podmiotów wniosków o podjęcie inicjatywy uchwałodawczej. Uprzednio, rady młodzieżowe formalnie nie posiadały tego typu kompetencji. Przychylność organów samorządu terytorialnego (rady lub wójta/burmistrza/prezydenta) mogła skutkować podjęciem inicjatywy uchwałodawczej w danej sprawie, ale nie było to obligatoryjne dla władz danych samorządów lokalnych. W praktyce, rady młodzieżowe, mogły sygnalizować konieczność podjęcia inicjatywy uchwałodawczej, ale organy gminy nie były zobowiązane do ich przyjmowania. Dzięki nowelizacji przepisów (ust. 6), rady młodzieżowe zyskały formalne uprawnienia do inicjowania uchwał jednakże organy gminy dalej nie muszą przyjmować wniosków rady młodzieżowej w sprawach podjęcia inicjatywy uchwałodawczej. Rady młodzieżowe mogą natomiast „kierować zapytania lub wnioski w formie uchwały. Uchwała powinna zawierać krótkie przedstawienie stanu faktycznego będącego jej przedmiotem oraz wy-

¹¹ Zob. D. Boratyn, *Charytatywna działalność gminnych rad młodzieżowych – analiza zagadnienia*, „UR Journal of Humanities and Social Sciences” 2020, nr 3(16), s. 141–155.

¹² Gdański Zespół Schronisk i Sportu Szkolnego, *Turniej Szachowy Młodzieżowej Rady Miasta Gdańska*, <https://www.gokf.gda.pl/Home/News/973> (27.11.2021).

¹³ Ministerstwo Klimatu i Środowiska, *Młodzieżowa Rada Klimatyczna*, <https://www.gov.pl/web/klimat/MRK> (27.11.2021).

kające z niej pytania. Wójt lub osoba przez niego wyznaczona są obowiązani udzielić odpowiedzi na piśmie, nie później niż w terminie 30 dni od dnia otrzymania uchwały” (ust. 7). Dzięki takim rozwiązaniom prawnym, organy gminy nie mogą ignorować tego typu działań rady młodzieżowej i formalnie są zobowiązane, do udzielenia odpowiedzi w sprawie, której dotyczyło zapytanie lub wnioszek. Dla porównania, gminne rady seniorów nie posiadają takich uprawnień.

Następna istotną zmianą, wynikającą z nowelizacji art. 5b, jest wprowadzenie ustawowych zadań rad młodzieżowych. Przed nowelizacją, zadania rad młodzieżowych wskazane były w statutach. Należy przypuszczać, że ta praktyka nie ulegnie zmianie, jednakże ustawodawca wyróżnił kilka zadań, które w jego opinii mają kluczowe znaczenia dla funkcjonowania rad młodzieżowych. Są to:

- opiniowanie projektów uchwał dotyczących młodzieży;
- udział w opracowaniu i monitorowaniu dokumentów strategicznych gminy na rzecz młodzieży;
- podejmowanie działań na rzecz młodzieży, w szczególności w zakresie edukacji obywatelskiej, na zasadach określonych przez radę gminy.

Na pierwszym miejscu, wskazane jest opiniowanie projektów uchwał dotyczących młodzieży. Jednakże, ważną rolę odgrywają również udział w opracowywaniu dokumentów, a także monitorowanie realizacji owych dokumentów. Z racji tego, że rady młodzieżowe od samego początku są podmiotami o charakterze konsultacyjnym, powinny brać aktywny udział w decydowaniu na poziomie lokalnym¹⁴. Warto zauważyć, że zarówno opiniowanie, opracowywanie, a także monitorowanie pewnych działań, odnosi się do sfery uczestnictwa tj. partycypacji młodzieży, w sprawowaniu władzy na poziomie lokalnym w Polsce. Badania w tym zakresie, prowadzono w ramach projektu „Od dialogu do deliberacji...”, a jego efektem była publikacja naukowa „Społeczne rady i komisje jako (nie)obecny uczestnik lokalnego procesu decyzyjnego”¹⁵. Wśród zadań wskazanych przez ustawodawcę, znalazło się również, prowadzenie działań edukacyjnych (w tym edukacji obywatelskiej m.in. ak-

¹⁴ Zob. D. Boratyn, *Rady młodzieżowe i ich udział w decydowaniu na poziomie lokalnym w Polsce*, „Nowa Polityka Wschodnia” 2021, nr4(31), s. 143–161.

¹⁵ Zob. A. Pawłowska, R. Kmiecik, A. Kołomycew, K. Radzik-Maruszak, P. Antkowiak, *Społeczne rady i komisje jako (nie)obecny uczestnik lokalnego procesu decyzyjnego*, Warszawa 2020.

cje zachęcające do udziału w wyborach) na co zwracał uwagę m.in. D. Boratyn¹⁶ czy Rada Dzieci i Młodzieży przy Ministrze Edukacji Narodowej RP¹⁷.

Kolejno, w ust. 9 wskazano, że „Młodzieżowa rada gminy, może współuczestniczyć w działaniach związanych z tworzeniem i realizacją rządowych dokumentów strategicznych dotyczących polityki młodzieżowej”. Jest to o tyle istotne, że rady młodzieżowe, co do zasady, mają charakter apolityczny. Owa apolityczność wynika m.in. ze Standardów funkcjonowania w Polsce młodzieżowych rad gmin, młodzieżowych rad powiatów¹⁸ (należy jednak zaznaczyć, że Standardy... nie są źródłem prawa). Upřednio, część rad młodzieżowych, mogła rezygnować ze współpracy z przedstawicielami władzy wykonawczej, z uwagi na obawę przed upolitycznieniem rady. Dzięki wprowadzeniu nowych przepisów, rady młodzieżowe, w szerszym zakresie mogą uczestniczyć w działaniach prowadzonych przez rząd przez co działania władzy wykonawczej, będą mogły mieć bardziej demokratyczny i transparentny charakter.

Znowelizowany ust. 10, nawiązuje do ust. 3 sprzed zmiany przepisów. Podobnie jak upřednio, rada gminy, powołując radę młodzieżową, nadaje jej statut określający tryb wyboru jej członków, a także zasady jej działania. Dodatkowo, ustawodawca wskazał, że statut młodzieżowej rady gminy, winien określać: kryteria wyboru członków rady oraz zasady wygaśnięcia mandatu i odwołania członka młodzieżowej rady gminy. Nowelizacja, wprowadza zatem możliwość formalnego odwołania członka rady młodzieżowej, w przypadku gdy np. uchyla się on od obowiązków wynikających z realizowania mandatu radnego rady młodzieżowej.

Obok rozszerzonego charakteru rad młodzieżowych (konsultacyjny, doradczy, inicjatywny), szczególnie istotne zmiany zostały wprowadzone w ust. 11. Dzięki nowelizacji, członkowie rad młodzieżowych, którzy biorą udział w posiedzeniach rady młodzieżowej lub wykonują inne obowiązki wynikające z pełnionego mandatu, mają możliwość zwrotu kosztów przejazdu do miejsca,

¹⁶ Zob. D. Boratyn, *Rola rad młodzieżowych...*

¹⁷ Zob. Wasilewski P. i in., *O młodzieżowych radach, Analiza młodzieżowych rad w Polsce na rok 2018*, <https://wschowa.info/storehouse/2018/07/Publikacja-O-m%c5%82odzie%c5%bcowych-radach-.pdf> (27.11.2021).

¹⁸ Standardy funkcjonowania w Polsce młodzieżowych rad gmin, młodzieżowych rad powiatu opracowane przez Ogólnopolską Federację Młodzieżowych Samorządów Lokalnych, <http://stop-klatka.org.pl/wp-content/uploads/2014/09/standardy.pdf> (27.11.2021).

w którym odbywa się posiedzenie rady młodzieżowej lub miejsca, do którego muszą udać się radni, w związku z wykonywanym mandatem. Przepis ten, jest o tyle istotny, że młodzieżowi radni, w zdecydowanej większości nie posiadają własnych dochodów. W poprzednich rozwiązaniach prawnych kwestie finansowe nie były uregulowane. Tym samym, należy zakładać, że w części samorządów, dochodziło do sytuacji, w której młodzieżowi radni (lub ich rodzice) samodzielnie ponosili koszty związane z pełnieniem mandatu. Pozostając przy kwestiach finansowych, należy się również odnieść do ust. 15, w którym wskazano, że „obsługę administracyjno-biurową młodzieżowej rady gminy zapewnia urząd gminy. Koszty obsługi młodzieżowej rady gminy pokrywa urząd gminy”. Ponownie, owe rozwiązanie prawne jest kwestią bezdyskusyjną jednakże wskazanie jej w przepisach, należy uznać za właściwe. Jako przykład, można wskazać sytuację, w której młodzieżowa rada, organizuje spotkanie w domu kultury, ze znanym muzykiem. Organizatorzy zakładają, że udział w spotkaniu weźmie duża grupa mieszkańców. Artysta zrezygnował z honorarium jednakże radni chcą przygotować poczęstunek dla wszystkich uczestników. Należy pamiętać, że gmina nie ma możliwości finansowania wszystkich przedsięwzięć oraz pomysłów rady, stąd dobrym rozwiązaniem byłoby wprowadzenie budżetu rady dzięki, któremu młodzieżowi radni mogliby z wyprzedzeniem planować swoje wydatki, a przy okazji uczyć się gospodarowania środkami publicznymi.

Na koniec należy również wspomnieć o znowelizowanym ust. 12, 13 i 14, które odnoszą się do opiekuna rady młodzieżowej. Jak pisał D. Boratyn, w swojej publikacji dotyczącej roli opiekuna w działalności rad młodzieżowych „opiekun rady młodzieżowej pełni szereg różnych ról i funkcji. Z jednej strony koordynuje działalność rady, ale także zapewnia jej wsparcie merytoryczne oraz kontroluje i nadzoruje właściwą dla siebie radę młodzieżową”¹⁹. Co ważne, opiekun rady młodzieżowej, jest wybierany przez radę gminy ale spośród kandydatów wskazanych przez radę młodzieżową. W praktyce oznacza to, że będzie to osoba, która posiada zaufanie młodzieżowych radnych. Dzięki temu, nie powinno dochodzić do sytuacji, w której rada młodzieżowa musi współpracować z opiekunem, z którym nie chce lub nie potrafi.

¹⁹ Cyt. za.: D. Boratyn, *Rola opiekuna w działalności rad młodzieżowych – wyniki badań empirycznych*, „COLLOQUIUM” 2021, nr 1(41), s. 31.

IV.

Reasumując rozważania dotyczące podstaw prawnych funkcjonowania rad młodzieżowych w Polsce, należy zauważyć, że zmiany jakie zostały wprowadzone w art. 5b na skutek nowelizacji przepisów w 2021 r. nie są rewolucyjne. Formalnie, katalog uprawnień rad został rozszerzony o kompetencje doradcze oraz inicjatywne jednakże nie zmienia on rzeczywistej roli rad młodzieżowych. Warto zauważyć, że rady młodzieżowe od samego początku angażowały się w różnego rodzaju przedsięwzięcia, a także organizowały własne wydarzenia oraz projekty. Można zatem wnioskować, że zmiany przepisów są wyłącznie odpowiedzią na rzeczywistą rolę rad młodzieżowych, a nie próbą nadania radom młodzieżowym nowych uprawnień czy kompetencji. Niemniej, ustawowe ograniczenie rad młodzieżowych wyłącznie do funkcji konsultacyjnych, stanowiło swego rodzaju prawne ograniczenie. Warto również dodać, że nadanie radom młodzieżowym kompetencji o charakterze doradczym i inicjatywnym pokrywa się z kompetencjami gminnych rad seniorów. Należy zatem zauważyć, że ustawodawca zrównał rady młodzieżowe oraz rady seniorów nadając im takie same uprawnienia. Jednym z badaczy, który zwracał uwagę na nierówności pomiędzy radami młodzieżowymi a radami seniorów był Paweł Bącał²⁰.

Ponadto, atutem nowelizacji jest doprecyzowanie pewnych kwestii formalnych (m.in. odnoszących się do opiekuna rady młodzieżowej czy finansowania działalności rady).

Chcąc rzeczywiście rozszerzyć uprawnienia rad młodzieżowych, ustawodawca mógłby zobowiązać władze gminy do ustanowienia budżetu gminnej rady młodzieżowej. Dzięki wprowadzeniu takiego rozwiązania, rady młodzieżowe, zyskałyby własne środki, które mogłyby zostać przeznaczone na dowolne cele/przedsięwzięcia samodzielnie realizowane przez radę młodzieżową lub we współpracy z innymi podmiotami (np. radami seniorów). Dzięki środkom o których mowa, młodzi ludzie mogliby nabyć dodatkowych kompetencji społecznych m.in.: w zakresie zarządzania finansami publicznymi, ekonomii, decydowania itp. Co więcej, dzięki własnym środkom rada młodzieżowa zyskałaby swego rodzaju autonomię i niezależność wobec organów gminy.

²⁰ Zob. P. Bącał, *Status prawny młodzieżowej rady gminy i gminnej rady seniorów. Analiza porównawcza*, [w:] *Prawo w Polsce 2000–2020*, red. K. Łukomiak, Łódź 2020, s. 1135–1154.

W najbliższej przyszłości nie należy spodziewać się rewolucyjnych zmian. Co więcej, rady gminy (miasta) nie są zobligowane do powoływania rad młodzieżowych. Jak dowodzą badania Oliwii Wyrzykowskiej i Jana Zapolskiego-Downara liczba „aktywnych” (tj. rzeczywiście funkcjonujących) rad młodzieżowych w Polsce nie przekracza 500 (pomimo, że według badań w 2019 r. było ich 514), co w zestawieniu z liczbą gmin w Polsce (2477) stanowi niewielką część.

Literatura

- Bącal P., *Status prawny młodzieżowej rady gminy i gminnej rady seniorów. Analiza porównawcza*, [w:] *Prawo w Polsce 2000–2020*, red. K. Łukomiak, Łódź 2020.
- Boratyn D., *Charytatywna działalność gminnych rad młodzieżowych – analiza zagadnienia*, „UR Journal of Humanities and Social Sciences” 2020, nr 3(16).
- Boratyn D., *Rady młodzieżowe i ich udział w decydowaniu na poziomie lokalnym w Polsce*, „Nowa Polityka Wschodnia” 2021, nr4(31).
- Boratyn D., *Rola opiekuna w działalności rad młodzieżowych-wyniki badań empirycznych*, „COLLOQUIUM” 2021, nr 1(41).
- Boratyn D., *Rola rad młodzieżowych w lokalnym życiu publicznym (wyniki badań empirycznych)*, „Polityka i Społeczeństwo” 2020, nr 3(18).
- Gdański Zespół Schronisk i Sportu Szkolnego, *Turniej Szachowy Młodzieżowej Rady Miasta Gdańska*, <https://www.gokf.gda.pl/Home/News/973>.
- Ministerstwo Klimatu i Środowiska, *Młodzieżowa Rada Klimatyczna*, <https://www.gov.pl/web/klimat/MRK>.
- Pawłowska A., Kmiecik R., Kołomycew A., Radzik-Maruszak K., Antkowiak P., *Społeczne rady i komisje jako (nie)obecny uczestnik lokalnego procesu decyzyjnego*, Warszawa 2020.
- Schimanek T., *Partycypacja obywatelska w społeczności lokalnej*, Warszawa 2015.
- Standardy funkcjonowania w Polsce młodzieżowych rad gmin, młodzieżowych rad powiatu*, opracowane przez Ogólnopolską Federację Młodzieżowych Samorządów Lokalnych, <http://stop-klatka.org.pl/wp-content/uploads/2014/09/standardy.pdf>.
- Uziębło P., *Demokracja Partycypacyjna*, Gdańsk 2009.
- Wasilewski P. i in., *O młodzieżowych radach. Analiza młodzieżowych rad w Polsce na rok 2018*, <https://wschowa.info/storehouse/2018/07/Publikacja-O-m%c5%82odzie%c5%bcowych-radach-.pdf>.
- Wyrzykowska O, Zapolski-Downar J., *Młodzieżowa samorządność w Polsce. Analiza i dalsze perspektywy*, Poznań 2021.